

ELEKTRONIKOS TECHNOLOGIJŲ VADOVĖLIO 7-10 KLASEI RANKRAŠČIO TURINIO RECENZIJĄ

Bendra informacija apie vadovėlio rankraštį

Vadovėlio autoriai: *Alyda Pacevičiūtė, Romas Čiupaila, Juozas Lekarevičius, Marius Narvilas.*

Vadovėlio pavadinimas: „Elektronika“.

Ugdymo sritis/dalykas: *Technologijos*

Klasė: *7-10 klasės*

Leidykla: *UAB „Šviesa“*

Leidimo metai: *numatomi 2010 m.*

Puslapių skaičius: *rankraščio puslapių skaičius - 182.*

Šiandieną, technologijų dalyko elektronikos programos (2008) mokymo pagrindinėje mokykloje esminė problema yra šiuolaikiškų vadovėlių trūkumas. Mokytojai organizuodami mokymo procesą naudojami pasenusiomis mokymo priemonėmis, arba savarankiškai parengtomis elektronikos programos mokymo priemonėmis.

Autorių siekis, padėti technologijų mokytojų bendruomenei siekti 2008 metų pagrindinio ugdymo Bendrosiose programose nurodytų mokinių pasiekimų, yra sveikintinas ir palaikytinas, nes remiantis LR SMM 2007-12-27 parengta „Pažyma dėl technologinio ugdymo organizavimo bendrojo lavinimo mokyklose“ Nr.OR1-25(5.1-24), mokyklos mažiausiai ugdymo priemonių turi elektronikos programai įgyvendinti.

Vadovėlio rankraštyje pateikta medžiaga yra šiuolaikiška ir aktuali.

Vadovėlio medžiagos turinio vertinimas atliktas remiantis Pradinio ir pagrindinio ugdymo Bendrojoje programoje (2008) ir Integruoto technologijų kurso Bendrojoje programoje (2007) pateiktais mokinių pasiekimais.

Programoje mokinių pasiekimai apibrėžiami keturiose technologinės veiklos srityse: projektavimo, informacijos, medžiagų, technologinių procesų ir jų rezultatų. Autoriai puikiai suvokia technologijų Bendrojoje programoje apibrėžtą ugdymo turinį. Mokinių pasiekimams ugdyti išskirtose technologinės veiklos srityse vadovėlyje pateikti atskiri skyriai: projektavimo pasiekimams – 2 skyrius „Gaminių projektavimas“; informacijos pasiekimams – 1 ir 4 skyriai „Kintamoji elektros srovė ir jos panaudojimas“; medžiagų pažinimo pasiekimams – 4 ir 5 skyriai, „Gaminių konstravimas ir technologinės gamybos seka“; technologinių procesų ir jų rezultatų srities pasiekimams – 5 ir 6 skyriai „Ką turėtų žinoti kiekvienas vartotojas“. Šių skyrių turinys iš esmės atitinka BP apibrėžtus mokinių pasiekimus. Galima pastebėti, kad projektavimo srities kompetencijoms ugdyti reiktų didesnio vadovėlio 2-ojo skyriaus turinio sąlyčio su elektroninių grandinių projektavimu, o ne vien tik su elektroninių gaminių konstrukcinės dalies projektavimo klausimais, kuriems autoriai skiria didelį dėmesį.

Integruoto technologijų kurso Bendrojoje programoje (2007) skirtoje mokiniams, besimokantiems pagal pagrindinio ugdymo programos antrąją dalį, nurodytiems mokinių pasiekimams siekti vadovėlyje skirtas 7 skyrius „Darbo pasaulis ir profesijos“. Šiame skyriuje galėtų būti pilnesnis ir įvairesnis ūkio šakos sričių atskleidimas. Autoriai apsiriboja tik energetikos srities pristatymu, šalies elektrinių istorinės raidos aspektu. Kitų ūkio šakos sričių samprata lieka neatskleista, nors jų reikšmė šalies ūkiui yra neabejotina. Su šiuo mokymo/si turiniu susijusiems mokinių pasiekimams ugdyti, vadovėlio medžiaga sudaro dalines galimybes.

Vadovėlio medžiagos turinio vertinimas atliktas remiantis Pradinio ir pagrindinio ugdymo Bendrojoje programoje (2008) ir Integruoto technologijų kurso Bendrojoje programoje

*Kopija tikra: Ekspertinio vertinimo skyriaus
metodinio Natalija Dikšončikite d. d.*

(2007) pateiktomis turinio apimtimis. Vadovėlyje pateikiamos medžiagos turinys iš esmės atitinka BP išskiriamas keturias turinio apimtis.

Galima būtų diskutuoti ir pageidauti, kad vadovėlio turinyje būtų pateikti patalpų elektros instaliacinės sistemos pažinimo klausimai, kurie pagal savo turinį įeina į plačią „elektronikos“ sąvokos sampratą ir BP pateiktas turinio apimtis. Tokios elektrinės sistemos pažinimas yra aktualus, ir mano manymu būtinas, elektronikos ugdymo turinio elementas.

Tam tikras vadovėlio rankraščio antrojo skyriaus turinys (pav. „Ergonomika“, „Spalva ir ornamentas“, „Paprasti ir sudėtingi mechanizmų veikimo principai“) nėra tiesiogiai susijęs su elektronikos, kaip pažintinio dalyko, turiniu. Jo tikslingumas šiame vadovėlyje yra abejotinas, nors jo turinys pateiktas dalykiškai tiksliai ir įdomiai.

Namų elektronikos gaminių ir jų valdymo turinio apimčiai (7-8 klasės) atskleisti, netikslinga apsiriboti tik elektronikos gaminių asortimento aprašymu (6 skyrius), bet vertėtų paliesti ir saugios eksploatacijos turinio klausimus.

Vadovėlio rankraščio struktūra yra aiški ir suprantama. Daug pateikiama nuorodų, kurios leidžia mokinius motyvuoti (kiekvieno skyrelio įvadinėje dalyje atsakoma į klausimus „ką mokiniai sužinos?“, „ko išmoks?“, „kaip tai galės išmokti?“, „kur tai galės pritaikyti?“, „įdomybių“ nuoroda, „netrukus“ ir pan.), padeda susirasti papildomos informacijos („informacijos“ nuoroda), atskleidžia tarpdalykinės integracijos galimybes, pateiktos skyrelių užduotys.

Vadovėlio rankraštyje pakanka teikiamos medžiagos savarankiškam mokinių mokymuisi.

Vadovėlio rankraštyje išlaikytas optimalus tekstinės ir vaizdinės informacijos santykis, kuris sudaro galimybes lengviau įsisavinti pateiktą medžiagą skirtingus mokymosi stilius turintiems mokiniams. Pateikta medžiaga turėtų būti suprantama nurodytai mokinių amžiaus grupei.

Vadovėlio rankraštyje pastebėta nemažas rašybos, stiliaus klaidų skaičius. Sunkokai skaitomos kai kurios rankraštyje pateikiamos medžiagos turinio dalys. Kartais pateiktą medžiagą bandoma dirbtinai pritempti prie elektronikos srities, todėl pateikiamiems pavyzdžiams trūksta logiškumo.

Reikėtų sutvarkyti vieningą paveikslėlių ir lentelių numeravimo sistemą. Reikėtų suvienodinti atvartų šonuose esančių nuorodų pavadinimus. Kartais jie skiriasi (pavyzdžiui „Netrukus“ – „Tuoju sužinosit“, „Užduotis“ – „Užduotys“ ir pan.).

Esminių tekstinės ir vaizdinės informacijos netikslumų ir klaidų nepastebėta.

Rankraštyje pateiktos tikslinės nuorodos mokinių mokymosi motyvacijai stiprinti. Pateikiami pavyzdžiai iš mokiniams artimos ir prieinamos aplinkos, kurie parodo pateikiamos medžiagos pritaikomumą kasdieniniame gyvenime ir skatina mokinius mokytis.

Rankraštyje užtekinai mokymosi motyvaciją stiprinančio turinio.

Vadovėlio rankraštis yra puiki anksčiau išleisto technologijų vadovėlio 5-6 klasėms tąsa. Vadovėlio autoriai dažnai pateikiamoje medžiagoje skatina mokinius prisiminti ko mokėsi ne tik technologijų pamokose, bet ir kitų mokomųjų dalykų pamokose. Tam skiriamos ir atskiros mokomosios užduotys.

Rankraštyje pateiktos užduotys skatina mokinius naują medžiagą sieti su anksčiau įgytomis žiniomis ir patirtimi.

Vadovėlio rankraštyje pateikiamose užduotyse didelis dėmesys skiriamas mokinių kritiškam mąstymui, problemų sprendimui, kūrybiškumui. Daug pateikiama užduočių, turinčių neapibrėžtą problemos sprendimo variantą, pateikiami atviro turinio klausimai.

Rankraštyje pateikta užduočių, reikalaujančių mokinius išreikšti savo požiūrį ir pateikti savo vertinimus. Tokių užduočių pakanka.

Kopija tikra: D. M.

Grįžtamajai mokymosi informacijai gauti skirtos atskiros užduotys ir klausimai. Mokymosi pasiekimus mokiniai gali patikrinti ir pagal skyrelių pradžioje esančius klausimus: „Ką sužinosiu“, „Ko išmoksiu“ ir kt.

Vadovėlio rankraštis sudaro galimybę mokiniams patikrinti savo mokymosi pasiekimus.

Išvada:

Vadovėlis atitinka „Mokyklų aprūpinimo bendrojo lavinimo dalykų vadovėliais ir mokymo priemonėmis tvarkos aprašo“ (Žin., 2009, Nr. 61-2450) penktame punkte nurodytus reikalavimus.

Vidas Augustinavičius

2010 m. kovo 16 d.

Kopija tikra: Ekspertinio vertinimo šyriaus
metodiniukei Natalija Ditkevičiute
D. M.